T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 671
KARAR NO : 2018 / 588
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.D.
Vekili : Av. F.Ö.E.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı vekili; müvekkilinin annesi, A. B.'ın 09.10.2015 tarihinde, Giresun Karayolları 104. Şubesine bağlı bulunan Karadeniz Devlet Sahil Yolunun Karaburun mevkiinde, alt geçidin kullanıma uygun olmaması nedeni ile yol üzerinden yolun karşısına geçmeye çalışırken, 34 … 7493 plaka sayılı aracın çarpması sonucunda vefat ettiğini; 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda ve Karayolları Genel Müdürlüğü Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliğinde, davalı idarenin görevlerinin düzenlendiğini; kaynağını mevzuattan alan nedenlerle gerek davalı idarenin gerekse davalı idarenin taşra teşkilatında görevli bulunan Giresun Karayolları 104. Şube Şefliğinde görev yapan personelin, verilen hizmetlerin güvenli olması, emniyetle kullanımın sağlanması, trafiğe açık tutulması, durumlarının takip edilmesi, bakım ve onarımların zamanında yapılması sorumluluklarını taşıdıklarını; müvekkilin annesinin vefatı karşısında duyduğu üzüntünün bir nebze hafifleyebilmesi adına davalı idareye tazminat talebi ile başvuruda bulunulduğunu ancak taleplerinin karşılanmadığını ifade ederek; 100.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ORDU İDARE MAHKEMESİ: 1.3.2017 gün ve E:2017/293, K:2017/522 sayı ile, "(…)2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110'uncu maddesi ile Anayasa Mahkemesinin benzer bir konuda İdare Mahkemelerinin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adlî yargının görevli olduğu; meydana gelen kaza nedeniyle manevi tazminat ödenmesi istemiyle açılan bu davanın da adlî yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1'inci maddesi ile, "adlî, İdarî ve askerî yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili" bulunmak üzere kurulan Uyuşmazlık Mahkemesinin (Hukuk Bölümü) (26/02/2013 gün ve 28571 -Mükerrer- sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan) 14/01/2013 gün ve E: 2013/58, K: 2013/161 sayılı kararında da, emsal bir uyuşmazlıkta adlî ve İdarî yargı arasında ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığı, yukarıda belirtilen gerekçelerle adlî yargı görevli kılınmak suretiyle giderilmiştir.

Açıklanan nedenlerle; (görevli yargı yerinde ayrı ve müstakil bir dava açılmakta serbest olmak üzere) 2577 sayılı Kanun'un 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine…" karar vermiş; bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 17.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 20.4.2017 gün ve E:2017/174, K:2017/181 sayı ile, "(…)2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-b maddesi gereğince "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının" idare mahkemelerinde açılması gerektiği, Somut olayda ise, meydana gelen kaza sonucu davacı asilin annesinin vefat ettiği, davacı tarafça daha önce davalı Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine Ordu İdare Mahkemesinin 2017/293 esas ve 2017/522 karar sayılı dosyası üzerinden açılan davanın yargı yolu bakımından reddine karar verildiği, belirtilen kararın kesinleştiğine ilişkin herhangi bir kayıt ve belge sunulmadığı, davacı tarafın eldeki davada, yolda gerekli bakım, onarım, koruma ve benzeri işlemleri yapmayan başka bir ifade ile, görev ve sorumluluğunu yerine getirmediği belirttiği, davalı tarafın hizmet kusuruna dayandığı, idari eylem ve işlemlerden dolayı zarar görenler tarafından açılacak tam yargı davalarının, idari yargı mercilerine açılması gerektiği dikkate alınarak, aşağıdaki şekilde karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM / Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Açılan davanın yargı yolu bakımından REDDİNE…" karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26.Hukuk Dairesince, 25.12.2017 gün ve E:2017/1154, K:2017/1647 sayı ile istinaf istemi reddedilmiş; temyiz istemi de Yargıtay 4.Hukuk Dairesince, 23.5.2018 gün ve E:2018/2532, K:2018/4382 sayı ile reddedilerek karar onanmış ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; davaya ilişkin bilgi ve belgelerin dosyada yer aldığı anlaşıldığından, idari yargı kararının bir örneğinin ve kesinleşme durumuna ilişkin bilginin Mahkemesinden temin edilmesiyle yetinildiği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının annesinin yolun karşısına geçmeye çalışırken, trafikte seyreden aracın çarpması sonucu vefat etmesi nedeniyle uğranılan manevi zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde 'İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Karadeniz Sahil Yolunun Karaburun mevkiindeki alt geçidin kullanıma uygun olmadığından bahisle, davacının annesi A. B.'ın yolun karşısına geçmeye çalışırken, sürücüsünün sevk ve idaresindeki 34 … 7493 plakalı aracın çarpması sonucu 09/10/2015 tarihinde meydana gelen kazada vefat ettiği; kazanın meydana gelmesinde, davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu iddia edilerek, uğranılan zarara karşılık 100.000,00 TL manevi

tazminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 17.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 20.4.2017 gün ve E:2017/174, K:2017/181 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 17.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 20.4.2017 gün ve E:2017/174, K:2017/181 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ